

Sygn. akt III Ca 1598/16

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Roman Troll

Sędziowie: SO Teresa Kołeczko - Waclawik (spr.)

SO Artur Żymełka

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2017 r. na rozprawie sprawy

z wniosku D. G.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Rejonowego w Żorach

z dnia 22 czerwca 2016 r., sygn. akt I Ns 604/12

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **zasądzić od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika postępowania kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Artur Żymełka SSO Roman Troll SSO Teresa Kołeczko - Waclawik

III Ca 1598/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie D. G. w dniu 21 grudnia 2012r. wniosła o ustanowienie na rzecz (...) S.A. w K. służebności przesyłu linii energetycznej średniego napięcia zlokalizowanej na działce (...) w Ż. stanowiącej jej własność, polegającej na utrzymywaniu linii energetycznej, prawie do jej konserwacji i napraw według oznaczenia, które znajdują się na mapie sporządzonej przez biegłego powołanego przez Sąd oraz zasądzenie od uczestnika na jej rzecz kwoty 31.680 zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności. Wniesienie wniosku poprzedzone zostało wezwaniem uczestnika postępowania pismem z 16 czerwca 2012r. do ustanowienia służebności przesyłu za wynagrodzeniem 31.680 zł oraz do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres poprzednich 10 lat w wysokości 7.920 zł.

Uczestnik postępowania wniósł o oddalenie wniosku podnosząc zarzut zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu i wniósł zasądzenie od wnioskodawczynie na swoją rzecz kosztów postępowania.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Żorach oddalił wniosek, zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 247 zł tytułem zwrotu koszty postępowania ustalając, że w pozostałym zakresie uczestnicy ponoszą koszty postępowania we własnym zakresie.

Sąd ustalił, że linia energetyczna przebiegająca przez nieruchomości wnioskodawczyni została wybudowana w 1962r., a jest eksploatowana co najmniej od 4 marca 1975r. kiedy dokonano obchodu linii udokumentowanego dziennikiem obchodu. W latach 1991-1993 przeprowadzono generalny remont linii, przy czym słup posadowiony na nieruchomości wnioskodawczyni nie zmienił swego miejsca położenia. Linia powiązana jest z głównym punktem zasilania - (...) Ż. posadowionym na nieruchomości znajdującej się w użytkowaniu wieczystym uczestnika postępowania. Uczestnik jest następcą prawnym (...) Spółki Akcyjnej w G., w skrócie (...) S.A., który powstał po przekształceniach pierwotnego Zakładu (...) w K., który z kolei powstał w wyniku połączenia w 1958r. kilkudziesięciu przedsiębiorstw państwowych, w tym m.in. Zakładu (...) i Zakładu (...). W momencie poprowadzenia przez nieruchomości wnioskodawczyni linii energetycznej poprzędek uczestnika pozostawał w złej wierze, gdyż nie wykazał, by miał prawo do korzystania z nieruchomości wnioskodawczyni w zakresie służebności gruntowej odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu.

Ustalając powyższe i powołując orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał Sąd Rejonowy na dopuszczalność nabycia w drodze zasiedzenia, na podstawie art. 285 i 292 k.c. stosowanych przez analogię, służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu w przepisach art. 305¹-305⁴ k.c. i to bez wskazania nieruchomości władnącej. Podniósł, że przekazanie posiadania następcom przedsiębiorstwa państwowego nastąpiło przez czynności faktyczne, a dla ukonstytuowania przekazania posiadania, zgodnie z regulacją art. 348 k.c. nie jest wymagane udokumentowanie tego faktu przez jakąś inną czynność, a jedynie sam fakt przekazania. W chwili obecnej urządzenia przesyłowe znajdujące się na nieruchomości wnioskodawczyni stanowią własność uczestnika postępowania, a to z tymi urządzeniami powiązane jest posiadanie służebności przesyłu, czy służebności odpowiadającej w swej treści

służebności przesyłu. Dlatego nie uwzględnił Sąd zarzutu wnioskodawczyni jakoby ciągłość posiadania służebności nie została wykazana z uwagi na brak protokołu przekazania. Ponieważ linia zbudowana została w 1962r. bez możliwości ustalenia dokładnej daty, początek biegu zasiedzenia przyjął Sąd na 31 grudnia 1962r. i analizując obowiązującą regulację prawną w tym zakresie uznał, że na podstawie art. XLI ustawy z 23 kwietnia 1964r. -Przepisy wprowadzające Kodeks Cywilny, do zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu doszło z dniem 2 stycznia 1985r. W tym czasie obowiązywała zasada jednolitej własności Skarbu Państwa, a zatem to Skarb Państwa nabył na swoją rzecz przedmiotową służebność, która wraz z częścią majątku Zakładu (...) w G. w wyniku przekształceń podmiotowych stała się majątkiem uczestnika postępowania. Podniósł, że nawet gdyby przyjąć, że poprzędek prawny uczestnika objął służebność z dniem przeprowadzenia pierwszego obchodu tj. z dniem 4 marca 1975r. to okres zasiedzenia, na podstawie zmienionej ustawą z 28 lipca 1990r. art. 172 k.c. upłynąłby 4 marca 2005r., a więc przed złożeniem przez wnioskodawczynię wniosku o ustanowienie służebności przesyłu. Uwzględniając zarzut zasiedzenia, wniosek o ustanowienie służebności przesyłu jako bezzasadny oddalił. O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 520 § 1 i 3 k.p.c.

W apelacji zaskarżającej postanowienie w całości, wnioskodawczyni zarzuciła:

- sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego wskutek naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., a także naruszenie prawa materialnego – art. 172 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c., art. 348 zd. 2 k.c. w zw. z art. 6 k.c., art. 292 k.c. w zw. z art. 176 § 1 k.c. wyrażające się w dokonaniu oceny dowodów w sposób nie dający się pogodzić z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego poprzez przyjęcie, że termin początkowy zasiedzenia służebności rozpoczął swój bieg w 1962r. a więc w dacie budowy linii, podczas gdy najwcześniejsze wzmianki o wykonywaniu czynności składających się na służebność przesyłu pochodzą z 1975r., a także poprzez przyjęcie, że z utworzeniem przedsiębiorstwa państwowego w 1989r. doszło do przekazania przez Skarb Państwa na majątek uczestnika infrastruktury przesyłowej w postaci linii energetycznej przebiegającej przez działkę wnioskodawczyni, a w konsekwencji, że posiadanie wykonywane przez uczestnika i jego poprzedników

miało charakter nieprzerwany w wyniku czego doszło do zasiedzenia mimo, że uczestnik nie przedłożył protokołu zdawczo-odbiorczego bądź też protokołu przekazania środków trwałych wynikających z § 2 zarządzenia nr 75/ORG/89 Ministra Przemysłu, ani żadnego innego dokumentu na potwierdzenie wskazanej okoliczności, co w konsekwencji doprowadziło do uwzględnienia podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia,

Przedstawiając powyższe zarzuty wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania i zasądzenie od uczestnika na jej rzecz kosztów postępowania odwoławczego, ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku w całości i zasądzenie od uczestnika na jej rzecz kosztów postępowania za obie instancje.

Uczestnik wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja wnioskodawczyni nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew jej zarzutom Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i oceny prawnej, które sąd odwoławczy podziela, poza jedynie ustaleniem - co zasadnie zarzuca skarżąca - iż datą początkową biegu terminu zasiedzenia jest dzień 31 grudnia 1962r. To błędne ustalenie nie wpłynęło jednak na trafność rozstrzygnięcia sądu I instancji.

Jak wynika z dokumentu „Ocena stanu technicznego linii napowietrznej 20 kV nr 6000 (...) Ź. Północ – G. (...) z 4 stycznia 1991r. (k. 46), biegnącej między innymi nad nieruchomością wnioskodawczyni, linia ta została wybudowana w 1962r. Poza tą wzmianką brak jest innych dokumentów czy informacji dotyczących dat budowy i oddania do eksploatacji przedmiotowej linii.

Biegły sądowy z zakresu elektroenergetyki i rynku energii elektrycznej M. S. wskazał w opinii z września 2015r., iż w dokumencie wyżej powołanym odnotowano bardzo zły stan techniczny linii dotyczący w szczególności stanu technicznego drewnianych słupów oraz skorodowanych konstrukcji wsporczych. Taki stan techniczny stanowi pośrednio dowód na to, że linia w momencie przeprowadzania badania w 1991r. musiała już istnieć od kilkudziesięciu lat (opinia biegłego k. 216-220).

Z przedstawionej przez uczestnika postępowania dokumentacji dotyczącej prac eksploatacyjnych i modernizacyjnych przedmiotowej linii wynika, że pierwszym dokumentem w tym względzie jest Dziennik Obchodu (ogłędzin) linii z 4 marca 1975r. (k. 47). Tak więc z pewnością w tej dacie linia była już eksploatowana i od dnia następnego tj od 5 marca 1975r. (art. 111 § 2 k.c.) należało liczyć początek biegu zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu. Tę okoliczność sąd I instancji miał na uwadze podnosząc w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, iż nawet przy uwzględnieniu objęcia w posiadanie przedmiotowej służebności przez poprzednika uczestnika we wskazanej wyżej dacie, przy uwzględnieniu zmienionej ustawą z 28 lipca 1990r. treści art. 172 k.c., termin zasiedzenia przy uwzględnieniu złej wiary upłynął w dniu 4 marca 2005r. (prawidłowo 5 marca 2005r.), a więc przed wniesieniem przez wnioskodawczynię wniosku o ustanowienie służebności przesyłu.

Odnośnie zarzutu niewykazania ciągłości prawnej i ciągłości posiadania powyższej linii wybudowanej w latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku pomiędzy poprzednikiem prawnym uczestnika, a uczestnikiem stwierdzić należy, że ustalenia sądu I instancji w tym względzie są prawidłowe.

Na podstawie Zarządzenia nr 230 Ministra Górnictwa i Energetyki z 25 listopada 1958r. (OP. 11-6-48) utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...) oraz połączono to przedsiębiorstwo z przedsiębiorstwami podległymi Zarządowi Energetycznemu O. Południowego. W § 16 Zarządzenia wskazano, iż utworzone przedsiębiorstwo prowadzi między innymi Zakład (...) w B. oraz Zakład (...) w G.. Obydwa te Zakłady po kolejnych przekształceniach wchodziły w skład utworzonego na podstawie Zarządzenia nr 7/org Ministra Górnictwa i Energetyki z 22 kwietnia 1985r. przedsiębiorstwa pod nazwą Południowy O. Energetyczny z siedzibą w K.. Na podstawie Zarządzenia NR 75/ORC/89 Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989r. w sprawie utworzenia przedsiębiorstwa

państwowego Zakład (...) w G., z dniem 1 stycznia 1989r. utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w G.. Zgodnie z § 1 ust. 3 Zarządzenia przedsiębiorstwo to powstało w wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Południowy O. Energetyczny w K. na bazie Zakładu (...) w G.. Na podstawie § 2 powyższego Zarządzenia Zakładowi (...) w G. przydzielono składniki mienia powstałego z podziału Południowego O. Energetycznego w K., zgodnie z ustaleniami komisji powołanej przez Radę Ministrów (k. 56 akt). Tymi ustaleniami komisji sąd I instancji istotnie nie dysponował. Zwrócić jednak należy uwagę, że z kart eksploatacji linii (Dzienników Obchodu, Kart Obchodu- k. 47 i n.) wynika, iż od marca 1975r. linia ta eksploatowana była przez Zakład (...) w G., a tym samym już od 1975 roku ubiegłego wieku linia ta wchodziła w skład Zakładu (...) w G. współtworzącego między innymi z Zakładem (...) w B.-Białej Południowy O. Energetyczny w K., który do 21 kwietnia 1985r. nosił nazwę Zakład (...). Ponieważ przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w G. powstał na bazie Zakładu (...) w G. wchodzącego w skład (...) w K. to oczywistym jest, że przede wszystkim przejął urządzenia wchodzące w skład Zakładu (...), które co należy podkreślić, położone są na obszarze jego działania. Dotyczy to również linii biegnącej w części nad nieruchomością wnioskodawczyni, gdyż z zapisów kart oględzin tej linii po 1989r. (k. 67 i n.) oraz dokumentów związanych z remontem linii (k.88 i n.) wynika, że była ona eksploatowana przez Zakład (...) w G..

Jak zasadnie podniósł sąd I instancji, zmiana posiadania następuje w sferze faktycznej i stanowi czynność realną, a nie prawną i nie wymaga pisemnej formy potwierdzenia przeniesienia posiadania (art. 348 k.c.). Dlatego brak informacji co do wyników prac komisji odnośnie składników mienia przekazanego przedsiębiorstwu państwowemu Zakład (...) w G., w świetle powyższych okoliczności, nie stanowił przeszkody do ustalenia ciągłości posiadania w tym zakresie. W wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa - Zakład (...), jego majątek stał się własnością (...) S.A. w G. (... S.A.), która w dniu 1 lipca 2007r. zawarła ze spółką (...) S.A. umowę o objęcie akcji i wniesienie wkładu niepieniężnego. Na podstawie tej umowy (...) S.A. nabył zorganizowaną część przedsiębiorstwa wniesioną przez (...) S.A. jako wkład niepieniężny, zaś w ramach aportu obejmującego zorganizowaną część przedsiębiorstwa na (...) S.A. w G. zostały przeniesione m.in. własność urządzeń służących do dystrybucji energii elektrycznej oraz inne prawa i roszczenia majątkowe dotyczące korzystania z gruntów, budynków i ruchomości. Z dniem 20 lutego 2012r. dokonana została zmiana nazwy spółki (...) S.A. w G. na (...) S.A., a w dniu 1 października 2012r. nastąpiło połączenie spółek (...) S.A. w G. z (...) S.A. w K., w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej - (...) S.A. na spółkę przejmującą (...) S.A. w K.. Bezspornym jest, że obecnie urządzenia przesyłowe należą do uczestnika postępowania. W tych okolicznościach, zarzut w zakresie nie wykazania - z uwagi na brak przedłożenia przez uczestnika postępowania dokumentu w postaci protokołu zdawczo-odbiorczego bądź też protokołu przekazania środków trwałych wynikających z § 2 zarządzenia Ministra Przemysłu 75/ORG/89, iż jednocześnie z utworzeniem przedsiębiorstwa państwowego - Zakładu (...) w G., doszło do przekazania przez Skarb Państwa na majątek uczestnika infrastruktury przesyłowej w postaci linii energetycznej przebiegającej nad nieruchomością wnioskodawczyni nie mógł odnieść skutku.

Z tych względów apelacja jako bezzasadna została oddalona podstawie art. 385k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 108 § 1k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z § 5 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22 października 2015r. (Dz. U. 2015.1804).

SSO Artur Żymelka SSO Roman Troll SSO Teresa Kołeczko-Wacławik